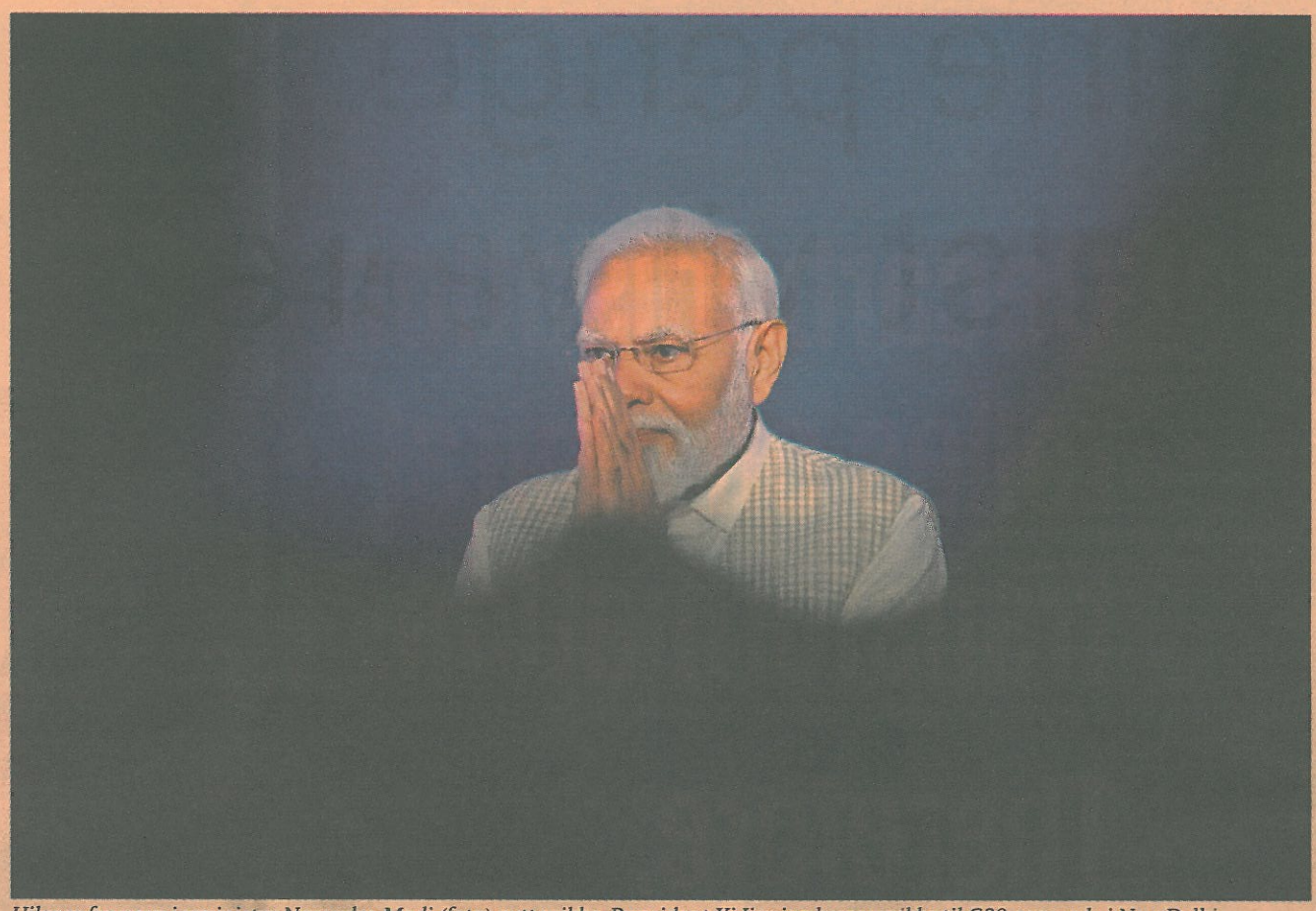

Indsigt

Hakon Redder, *udenrigsredaktør, @HakonRedder*

Præsident Xi boykotter Indiens G20-topmøde

For første gang i sine ti år som præsident bliver Kinas Xi Jinping væk fra et G20-topmøde – for at forhindre indisk succes

Hilsner fra premierminister Narendra Modi (foto) nytter ikke. Præsident Xi Jinping kommer ikke til G20-topmøde i New Delhi.
Foto: Sajjad Hussain/AFP/Ritzau Scanpix

I lang, lang tid har premierminister Narendra Modi set frem til sit værtskab i New Delhi for G20 i den kommende weekend. Indien har netop med succes sat en rumraket på Månen. Det globale fokus skal nu følges med, at Modi byder alle verdens *high and mighty* velkommen på sin hjemmebane.

Men i Beijing punkterer præsident Xi Jinping den indiske ballon. Præsidenten vil – for første gang i ti år, og siden han blev præsident i 2013 – ikke deltage i et G20-topmøde, et forum for stats- og regeringsledere fra verdens største økonomier.

I stedet sender han sin premierminister Li Qiang. Præsident Vladimir Putin fra Rusland kommer heller ikke til Indien.

Har Xis pludselige mangel på rejselyst reelle konsekvenser for andet end den indiske stolthed? G20 er trods alt kun en uformel organisation. Man diskuterer verdens største problemer, men enighed om mulige tiltag og initiativer er fuldstændig afhængig af landenes efterfølgende vilje til at leve op til beslutningerne. G20 har meget få fælles regler og end ikke et sekretariat.

Alligevel har det betydning at se, at præsident Xi afviser at komme til New Delhi. Det er endnu en uheldig demonstration på den globale fragmentering, der rammer international samhandel, forsyningskæderne og på en anden front også enighed om en fælles indsats over for eksempelvis klimatruslerne.

Fragmenteringen var tydelig i forrige uge i Johannesburg, hvor Vesten blev udfordret af, at de fem BRIKS-lande – Brasilien, Rusland, indien, Kina og Sydafrika – inviterede seks nye medlemmer. Lande, der ikke har mange andre fælles kendetegn, end at de kan beskrives som kommende fra det globale syd. Fra ultrarige Saudi-Arabien og Forenede Arabiske Emirater over præstestyret i Iran til fattige Etiopien og Egypten, samt Argentina på kanten af endnu en statsbankerot.

Med den åbenlyse diplomatiske fornærmelse ved at blive væk fra Indien krakelerer også sammenholdet mellem det globale syds to største lande og økonomiske magter. Narendra Modis ambition er, at G20-topmødet for omverdenen skal illustrere Indiens øgede globale indflydelse og voksende økonomi.

Men "Kina ønsker ikke, at Indien skal være det globale syds stemme, eller at et land i Himalaya-regionen skal være vært for et meget succesfuldt G20-topmøde. De vil ikke lade Indien overtage førersædet," siger Farwa Aamer, direktør, Asia Society Policy Institute, New York, til Reuters.

Så derfor bliver der intet møde mellem USA's præsident Joe Biden og præsident XI. I modsat fald ellers en begivenhed af global interesse. Forholdet mellem Kina og USA, hvad enten det er militært og sikkerhedsmæssigt eller handelspolitisk og økonomisk, er af afgørende betydning for den del verden af verden, der gerne ser en optøning af det isafkølede forhold mellem de to økonomiske supermagter.

> *"Altså kort sagt tre af klodens aktuelle udfordringer, der ikke får et potentielt kinesisk løft*

Fælles forsøg på at lægge et holdbart fundament inden det globale klimatopmøde COP28 i Dubai, der begynder 30. november, kan også blive vanskeligere uden deltagelse af Kinas præsident. Premierminister Li kan ganske enkelt ikke forpligtige sig på vegne af verdens største udleder af klimagasser uden præsident Xis deltagelse.

Kina afgørende vægtstang

Fredsbestræbelser mellem Rusland og Ukraine kan ej heller komme meget videre i New Delhi. Skal Rusland presses til forhandlinger om våbenhvile eller fred, betragtes Kina som en afgørende vægtstang. Nok tales der om et besøg fra Putin i Beijing i efteråret, men Kina har ikke vist tegn på, at man for alvor vil forpligtige sig til en mæglerrolle. Mødte Xi op i Indien, ville der modsat være et beskedent håb om, at presset fra Vestens ledere og det global mediesøgelys kunne have en effekt.

Altså kort sagt tre af klodens aktuelle udfordringer, der ikke får et potentielt kinesisk løft. Sikkert derfor, at præsident Joe Biden torsdag sagde til journalister, at "jeg håber, han kommer." Et håb, der kan stamme fra, at G20-formatet fra begyndelsen viste sin værdi. Samarbejdet blev født af den asiatiske finanskrise i 1999, og de første G20-møder var blandt finansministre og centralbankchefer fra 19 af verdens største modne og nye økonomer samt EU.

Et årti senere, under den globale finanskrise, blev ansvaret løftet op til topmøder blandt stats- og regeringscheferne, der efterfølgende blev tillagt en stor del af æren for, at det globale finanssystem blev reddet, da man 2008 og 2009 blev enige om at anvende ca. 4 billioner dollar til bl.a. at fjerne handelsrestriktioner og indføre store reformer af det finansielle system.

Siden har G20 makroøkonomisk været mindre synligt, og flere geopolitiske kommentatorer peger på, at de store lande i stedet nu forfølger egne interesser i ad hoc-koalitioner med de partnere, der på dagen er mest nyttige.

Men omvendt er der løbende også kommet andre emner på dagsordenen. Som bekæmpelse af skatteunddragelse, global sundhed, fremtidens arbejdsmarked og især klimakamp.

Helt i tråd med den udvidelse af emnekredsen har Indien til det møde, der indledes på lørdag, foreslået, at man diskuterer de fattigste landes problemer. Som voksende gældsbyrder, vedvarende høj inflation, store kursfald i lokale valutaer, fødevareusikkerhed og/eller hungersnød samt stadig flere naturkatastrofer affødt af klimaforandringer – vægtige emner, hvor Kina ideelt set skal være med, for at de kan løses.

Men også et nyt kinesisk landkort er kommet på tværs. Det viser nemlig, at to områder i Himalaya, som Kina og Indien i årevis har haft voldsomme og dødelige grænsestridigheder om, er placeret bag den kinesiske grænse. Ikke en tilfældig provokation.